

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет імені Івана Франка
факультет іноземних мов
кафедра німецької філології**

Затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри

доц. Петрашук Н.Є.

Силабус освітньої компоненти

Переклад художніх текстів

що викладається в межах

**ОПП «Німецька та англійська мови і літератури
(переклад включно)»**

***другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035 Філологія
за спеціалізацією 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька***

Львів – 2023 рік

Силабус курсу «Переклад художніх текстів»

2023/2024 навчального року

Назва курсу	Переклад художніх текстів
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035.05 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Назаркевич Христина Ярославівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/nazarkevych-hrystyna-yaroslavivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Щоп'ятниці, 18.00-20.00
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/nazarkevych-hrystyna-yaroslavivna
-----------------------	---

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Дисципліна «Переклад художніх текстів» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 035.05Н для освітньої програми «Магістр», яка викладається на першому році магістерської програми в I-ому семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p> <p>На прикладі кращих зразків українського перекладу курс готує студентів до перших самостійних спроб художнього перекладу, розвиває у них на базі теоретичних знань творче мислення та вміння критичної оцінки перекладу.</p>
<p>Мета та завдання курсу</p>	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Переклад художніх текстів» є сенсифікація студентів до творів художньої літератури, перші самостійні спроби художнього перекладу, критики перекладу та навчання на прикладі кращих зразків українського перекладу: перекладів «київської школи» Євгена Поповича, Олекси Логвиненка, «чернівецької школи» Петра Рихла та «львівської школи» Володимира Кам'янець, Юрка Прохаська, Лариси Цибенко та ін..</p> <p>Основними завданнями курсу є</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів з найбільш резонансними перекладами з німецькомовних літератур в українськомовному літературному просторі, представити їм творчі портрети видатних перекладачів, вказати на індивідуальні перекладацькі особливості й відмінності; • виробити у студентів відчуття стилю в перекладі, розвинути хист критичного й адекватного сприйняття перекладеного тексту, навчити розпізнавати художні методи автора, які становитимуть інваріанти перекладу; • на базі теоретичних знань розвивати у студентів творче мислення, яке допоможе їм у пошуку власних перекладацьких рішень.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іваницька М. Особистість перекладача в українсько-німецьких літературних взаєминах / Марія Іваницька. – Чернівці: Книги-XXI, 2015. – 604 с. 2. Назаркевич Х. Основи перекладознавства / Христина Назаркевич. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 298 с. 3. Савчин В. Р. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу / Валентина Савчин. Львів: Літопис, 2014. – 374 с. 4. Levy, Jiří. Die literarische Übersetzung. Theorie einer Kunstgattung. Aus dem Tschechischen übers. v. Walter Schamschula. Frankfurt/M.: Athenäum, 1969. – 308 S. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Der schiefe Turm von Babel. Geschichten vom Übersetzen, Dolmetschen und Verstehen. Ein Lesebuch. Straelener Manuskripte Verlag, 2000. – 303 S. 6. Eco Umberto. Quasi dasselbe mit anderen Worten, Über das Übersetzen. Aus dem Italienischen von Burkhard Kroeber. München: Carl Hanser Verlag, 2003. – 462 S. 7. Zwischentexte. Literarisches Übersetzen in Theorie und Praxis. Hrsg. von Claudia Dathe, Renata Makarska, Schamma Schahadat. Berlin: Frank & Timme Verlag, 2013. – 293 S.

	<p>Інтернет-ресурси</p> <p>8. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням / Максим Стріха. – К.: Факт – Наш час, 2006. – 344 с. – (Серія «Висока полиця»).</p> <p>https://chtyvo.org.ua/authors/Strikha_Maksym/Ukrainskyi_khudozhnii_pereklad_mizh_literaturoiu_i_natsiievoreniam/</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студенти повинні :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відмінність між загальною теорією перекладу і теорією художнього перекладу; • творчий здобуток кращих перекладачів німецькомовної літератури українською; • значення перекладної літератури для розвитку рідномовного літературного процесу; • палітру текстів експресивного типу <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • парафразувати синтаксичні та смислові конструкції; • творити синонімічні і/або антонімічні ряди та розрізняти рівні стилістичного використання лексики; • зацікавити потенційного видавця невідомим автором, готуючи пробу перекладу та літературно-критичний опис твору.
Ключові слова	автор, читач як співавтор, інваріант перекладу, адекватність перекладу, конотативна еквівалентність, межі інтерпретації
Формат курсу	Очний; в умовах воєнного стану – дистанційний в особистому zoom-просторі викладача. ID 874 059 4562
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують дуже добрих знань рідної мови та добрих знань німецької мови. Розуміння та інтерпретація текстів базуватиметься на

	здобутих за роки навчання на бакалавраті лексикологічних, граматичних, стилістичних та перекладознавчих знань.
Форми організації навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, переклад у домашніх умовах, робочі групи перекладу на заняттях, вивчення критики до тексту та творчості автора
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, аналітичний метод, евристичний метод.
Необхідне обладнання	ноутбук, домашня та кафедральна книгозбірня

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	<p>Аудиторна робота – 40 балів (5x8)</p> <p>Індивідуальне завдання (представлення художнього твору потенційному видавництву) – 30 балів</p> <p>Групові переклади на практичних заняттях – 30 (3x10)</p> <p>Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>																							
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання аудиторної роботи (0 – 40 балів) студентів враховує активну присутність на заняттях. Максимальна кількість балів за одне практичне заняття 5. Від 5 до 3 балів студент отримує у випадку зосередженої творчої спільної роботи над завданнями, обговорення перекладацьких питань. Від 3 до 2 балів студент отримує за нехай і невдалі спроби подолати опір тексту. 1 бал означає пасивну присутність на занятті (з увімкненою камерою у випадку дистанційного заняття).</p> <p>Шкала оцінювання</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Кількість балів</th> <th>Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</th> <th>% правильних відповідей (аудиторна робота)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>відмінна</td> <td>100 – 90</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>дуже добра</td> <td>89 – 81</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>добра</td> <td>80 – 71</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>задовільна</td> <td>70 – 61</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>достатня</td> <td>60 – 51</td> </tr> <tr> <td>0</td> <td>незадовільна</td> <td>50 і менше</td> </tr> </tbody> </table>			Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)	5	відмінна	100 – 90	4	дуже добра	89 – 81	3	добра	80 – 71	2	задовільна	70 – 61	1	достатня	60 – 51	0	незадовільна	50 і менше
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)																						
5	відмінна	100 – 90																						
4	дуже добра	89 – 81																						
3	добра	80 – 71																						
2	задовільна	70 – 61																						
1	достатня	60 – 51																						
0	незадовільна	50 і менше																						

	<p>Оцінювання індивідуального завдання (представлення ще неперекладеного твору потенційному видавництву, що включає переклад фрагменту тексту, анотацію до тексту, аргументацію на користь публікації перекладу українською мовою, інформації про автора тексту) студентів (0-30 балів) враховує якість, обсяг і повноту виконання завдання. Низьким балом (15 і нижче) оцінюються частково виконані завдання з недбалою аргументацією і на неналежному мовному рівні.</p> <p>Шкала оцінювання</p>																																										
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="646 609 815 741">Кількість балів</th> <th data-bbox="815 609 1155 741">Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</th> <th data-bbox="1155 609 1505 741">% правильних відповідей (аудиторна робота)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="646 741 815 801">30 – 27</td> <td data-bbox="815 741 1155 801">відмінна</td> <td data-bbox="1155 741 1505 801">100 – 90</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 801 815 862">26 – 23</td> <td data-bbox="815 801 1155 862">дуже добра</td> <td data-bbox="1155 801 1505 862">89 – 81</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 862 815 922">22 – 19</td> <td data-bbox="815 862 1155 922">добра</td> <td data-bbox="1155 862 1505 922">80 – 71</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 922 815 983">18 – 15</td> <td data-bbox="815 922 1155 983">задовільна</td> <td data-bbox="1155 922 1505 983">70 – 61</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 983 815 1043">14 – 11</td> <td data-bbox="815 983 1155 1043">достатня</td> <td data-bbox="1155 983 1505 1043">60 – 51</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1043 815 1104">10 – 0</td> <td data-bbox="815 1043 1155 1104">незадовільна</td> <td data-bbox="1155 1043 1505 1104">50 і менше</td> </tr> </tbody> </table>	Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)	30 – 27	відмінна	100 – 90	26 – 23	дуже добра	89 – 81	22 – 19	добра	80 – 71	18 – 15	задовільна	70 – 61	14 – 11	достатня	60 – 51	10 – 0	незадовільна	50 і менше	<p>Оцінювання перекладів в групі (0-10 x 3 = 30) враховує коректність та структурованість вислову, відповідно до жанру тексту (ліричний текст, драматичний текст, проза), вміння опрацювати естетичну інформацію.</p> <p>Шкала оцінювання</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="646 1406 815 1538">Кількість балів</th> <th data-bbox="815 1406 1155 1538">Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</th> <th data-bbox="1155 1406 1505 1538">% правильних відповідей (аудиторна робота)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="646 1538 815 1599">10</td> <td data-bbox="815 1538 1155 1599">відмінна</td> <td data-bbox="1155 1538 1505 1599">100 – 90</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1599 815 1659">9 – 8</td> <td data-bbox="815 1599 1155 1659">дуже добра</td> <td data-bbox="1155 1599 1505 1659">89 – 81</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1659 815 1720">7</td> <td data-bbox="815 1659 1155 1720">добра</td> <td data-bbox="1155 1659 1505 1720">80 – 71</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1720 815 1780">6 – 5</td> <td data-bbox="815 1720 1155 1780">задовільна</td> <td data-bbox="1155 1720 1505 1780">70 – 61</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1780 815 1841">4</td> <td data-bbox="815 1780 1155 1841">достатня</td> <td data-bbox="1155 1780 1505 1841">60 – 51</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1841 815 1901">3 – 0</td> <td data-bbox="815 1841 1155 1901">незадовільна</td> <td data-bbox="1155 1841 1505 1901">50 і менше</td> </tr> </tbody> </table>	Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)	10	відмінна	100 – 90	9 – 8	дуже добра	89 – 81	7	добра	80 – 71	6 – 5	задовільна	70 – 61	4	достатня	60 – 51	3 – 0	незадовільна	50 і менше
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)																																									
30 – 27	відмінна	100 – 90																																									
26 – 23	дуже добра	89 – 81																																									
22 – 19	добра	80 – 71																																									
18 – 15	задовільна	70 – 61																																									
14 – 11	достатня	60 – 51																																									
10 – 0	незадовільна	50 і менше																																									
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)																																									
10	відмінна	100 – 90																																									
9 – 8	дуже добра	89 – 81																																									
7	добра	80 – 71																																									
6 – 5	задовільна	70 – 61																																									
4	достатня	60 – 51																																									
3 – 0	незадовільна	50 і менше																																									
<p>Політика виставлення балів</p>	<p>Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, активність студента під час практичних занять, зокрема й зосереджене спостереження за перекладацькими спробами</p>																																										

	одногрупниць та одногрупників, підтримка колег у навчанні. Успіх в навчанні усного перекладу безпосередньо залежить від докладених зусиль та керованих спроб перекладу.			
Шкала оцінювання: національна та ECTS	Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік
	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано
	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано
	80 - 71	C	Добре	Зараховано
	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано
	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано
	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)
Студентам на замітку	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. У випадку тривалої відсутності без поважної причини записи про відсутність на занятті оформляться у відмінусовані в журналі бали.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>			
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.			

СХЕМА КУРСУ

2023/2024 н.р., семестр I

Тиждень/ Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. Специфіка художнього перекладу.				
1	Тема 1. Відмінності теорії художнього перекладу від загальних теорій перекладу. .	лекція	Основна: 4 Додаткова: 7	Тема 1. (3 год.) Переклад художнього тексту як цілісного твору. Інваріанти в художньому перекладі.	На початку курсу
2	Тема 1. Специфіка експресивних текстів. Свідчення літературних перекладачів про свою діяльність..	практичне заняття	Основна: 1, 2 Додаткова: 5	Тема 1 (5 год.) Самостійне опрацювання інтерв'ю з перекладачами, представлення тез про діяльність і принципи роботи перекладачів художніх текстів на практичному занятті	на перше практичне заняття
3	Тема 2. Інтерпретація художнього тексту	лекція	Основна: 1, 4 Додаткова: 5, 6	Тема 2 (4 год) Інтерпретація художнього тексту: структура тексту, контекстуальна взаємодія засобів різних мовних рівнів, створення образу, форми оповіді. Проблема інтертекстуальності.	

4	Тема 2. Переклад як прийняття рішення. Межі інтепретації	практичне заняття	Основна: 2 Додаткова: 7	Тема 2 (4 год.) Інваріанти в художньому перекладі: формальний та змістовий інваріанти, їхнє співвідношення у художньому перекладі.	
Змістовий модуль 2. Переклад різножанрових художніх творів.					
5	Тема 3. Переклад різножанрових художніх творів: переклад прози.	лекція	Основна: 2, 3, 4 Додаткова: 6 Інтернет-ресурс: 8	(4 год.) Самостійне опрацювання теми: Переклади Олекси Логвиненка (Ґрасс, Гессе, Музіль, Брех), Євгена Поповича (Кафка, Томас Манн, Ремарк), Юрка Прохаська (Рот, Кляйст).	
6	Тема 3. Переклад прози.	практичне заняття	Основна: 2, 3 Додаткова: 6 Інтернет-ресурси: 8	Тема 3 (4 год.) Самостійне опрацювання теми: Специфіка експресивних текстів. Можливості і навіть необхідність відхилення від букви оригіналу. Використання непрямих стратегій перекладу в літературних творах.	
7	Тема 4. Переклад різножанрових творів: переклад поезії.	лекція	Основна: 3, 4 Додаткова: 5, 6 Інтернет-ресурс: 8	Опрацювання теми 4 (4 год.) Самостійне опрацювання теми: Переклади Лесі Українки (Гайне), Миколи Лукаша (Ґете),	пошук інтернет-джерел до запропонован ої теми (час

				Тимофія Гаврилів (Тракль), Петра Рихла (Целян) та ін.	виконання 3- 4 тижні)
8	Тема 4. Універсум лірики	практичне заняття	Основна: 3, 4 Інтернет-ресурс: 8	(4 год.) робота з текстами	на другому місяці вивчення теми
9	Тема 5. Переклад різножанрових творів: переклад діалогічних творів.	лекція	Основна: 4 Додаткова: 7	Тема 5. (4 год.) Самостійне опрацювання тем: Переклад театральних п'єс, коміксів, художніх фільмів	
10	Тема 5. Переклад діалогічних художніх творів	практичне заняття	Основна: 4 Додаткова: 5, 7	Самостійна робота (4 год.) Переклади Поповича (Дюрренматт), Цибенко (Бахманн). Поради Олекси Негребецького. Становлення жанру коміксів українською мовою.	
Змістовий модуль 3. Етапи роботи над перекладом художнього твору.					
11	Тема 6. Етапи роботи над перекладом художнього твору: Рецепція художнього тексту. Супровідні тексти: рецензії, критика, передмова, коментарі до тексту.	лекція	Основна: 2, 4	Самостійна робота (2 год.) Вибір автора / авторки та тексту для індивідуального завдання. Збір інформації. Чорновий переклад фрагмента тексту для індивідуального завдання.	

12	Тема 6. Супровідні до перекладу тексти: рецензії, критика, передмова, коментарі до тексту.	практичне заняття	Основна: 2 Додаткова: 6	Самостійна робота (4 год.): Написання супровідних текстів, так званих Klappentexte до обраного для перекладу твору.	
13	Тема 7. Етапи роботи над перекладом художнього твору: Продукція перекладу.	лекція	Основна: 1, 2, 4 Додаткова: 5	Тема 1 (3 год.) Самостійне опрацювання теми: Робота зі словниками	
14	Тема 7. Обговорення індивідуального завдання.	практичне заняття	Основна: 2, 4	Тема 2 (3 год.) Самостійне опрацювання теми: Етапи роботи над перекладом художнього твору: Продукція перекладу.	на практичне заняття до заданої теми
15	Тема 8. Етапи роботи над перекладом художнього твору: Редакція перекладу.	лекція	Основна: 2 Додаткова: 6	Самостійна робота: вчитка індивідуальних завдань одногрупників. Збір критичних зауважень. (4 год.)	на третьому місяці курсу
16	Тема 8. Редагування як особливо важливий фактор вдалого перекладу «на виході».	практичне заняття	Основна: 2 Додаткова: 5, 7	Підготовка до підсумкової дискусії. (2 год.)	